

Allmänheten om kärnkraft November 2023

Kontakt: Mattias Lantz

Kontakt på Novus: Viktor Wemminger

Datum: 2023-11-07

Bakgrund & Genomförande

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Analysgruppen. Analysgruppen, som är ett fristående nätverk finansierat av kärnkraftverken, har under lång tid följt den svenska opinionen angående kärnkraft.

Syftet med undersökningen är att kartlägga vad den svenska allmänheten tycker att Sverige borde göra med sin kärnkraft. Undersökningen genomförs 1 gång per år.

MÅLGRUPP

Svenska allmänheten

Ålder:
18-79 år

GENOMFÖRANDE

Antal intervjuer:

1042

Fältperiod: 27 oktober – 2 november

Undersökningen är genomförd via webb-intervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel som ger representativa resultat.

Det finns inget som tyder på att bortfallet skulle snedvrida resultatet, utan undersökningen är åsiktmässigt representativ för den grupp som skulle undersökas, och de slutsatser som presenteras i undersökningen gäller hela populationen.

En Novus undersökning är en garant för att undersökningen är relevant och rättvisande för hela gruppen som skall undersökas.

RESULTAT

Resultaten för allmänheten levereras i en diagramrapport. Resultatet är efterstratifierat. I rapporten visas jämförelse från tidigare undersökningen genomförda av Novus. Tidigare genomfördes undersökningen två ggr/år, tidigare undersökningar genomfördes på våren och redovisas inte i denna rapport.

Signifikanta förändringar från föregående mätning (november 2022) markeras enligt följande:

Signifikant ökning

Signifikant minskning

FELMARGINAL

Vid 1 000 intervjuer:

Vid utfall 20/80: +/- 2,5%

Vid utfall 50/50: +/- 3,2%

+/-

Frågor som ställs i undersökningen

**Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige?
Ska vi...**

- Avveckla kärnkraften genom politiska beslut
- Fortsätta använda de kärnkraftverk som idag finns, men inte bygga några nya reaktorer
- Fortsätta använda kärnkraften och vid behov bygga nya reaktorer
- Tveksam/Vet ej

Är du för eller emot att man vid behov river gamla reaktorer och ersätter dem med nya som byggs på samma plats som de gamla?

Om du tänker på de kärnkraftverk som idag är i drift i, hur säkra tror du då att de är när det gäller risken för olyckstillbud? Svara med hjälp av en skala från 1 till 10 där 1 betyder mycket osäkra och 10 betyder mycket säkra.

- Sverige
- Ryssland
- Övriga Europa och USA
- Sydostasien och världen i övrigt

Händer det att du blir orolig när du tänker på kärnkraften?

- Hur djupt känner du denna oro?
- Vad är det som gör att du blir orolig när du tänker på kärnkraft? *ÖPPEN FRÅGA SOM KODATS*

Kort sammanfattning

- Drygt hälften (56%) vill använda kärnkraften och vid behov bygga nya reaktorer.
 - Nära var tionde (8%) vill helt avveckla kärnkraften
 - Fortsatt tydlig skillnad mellan män och kvinnor, där män är mer positiva*Kommentar: Vi såg en tydlig ökning av andelen positiva till att använda kärnkraft och vid behov bygga nya reaktorer i undersökningen genomförd för ett år sedan, denna nya nivå av positiva bekräftas delvis av denna uppföljande undersökning.*
- Drygt hälften (54%) är för att vid behov riva gamla reaktorer och ersätta dem med nya som byggs på samma plats.
- Nära hälften (47%) anser att Sverige har mycket säkra kärnkraftverk när det gäller risken för olyckstillbud, störst risk ser man i Ryssland
- Var tredje (33%) blir orolig i någon grad när de tänker på kärnkraften
 - Drygt hälften (52%) av de oroliga känner ingen särskild djup oro när de tänker på kärnkraft.
 - Hälften (50%) av de som är oroliga oroar sig för risken av olycka/konsekvenserna av en olycka

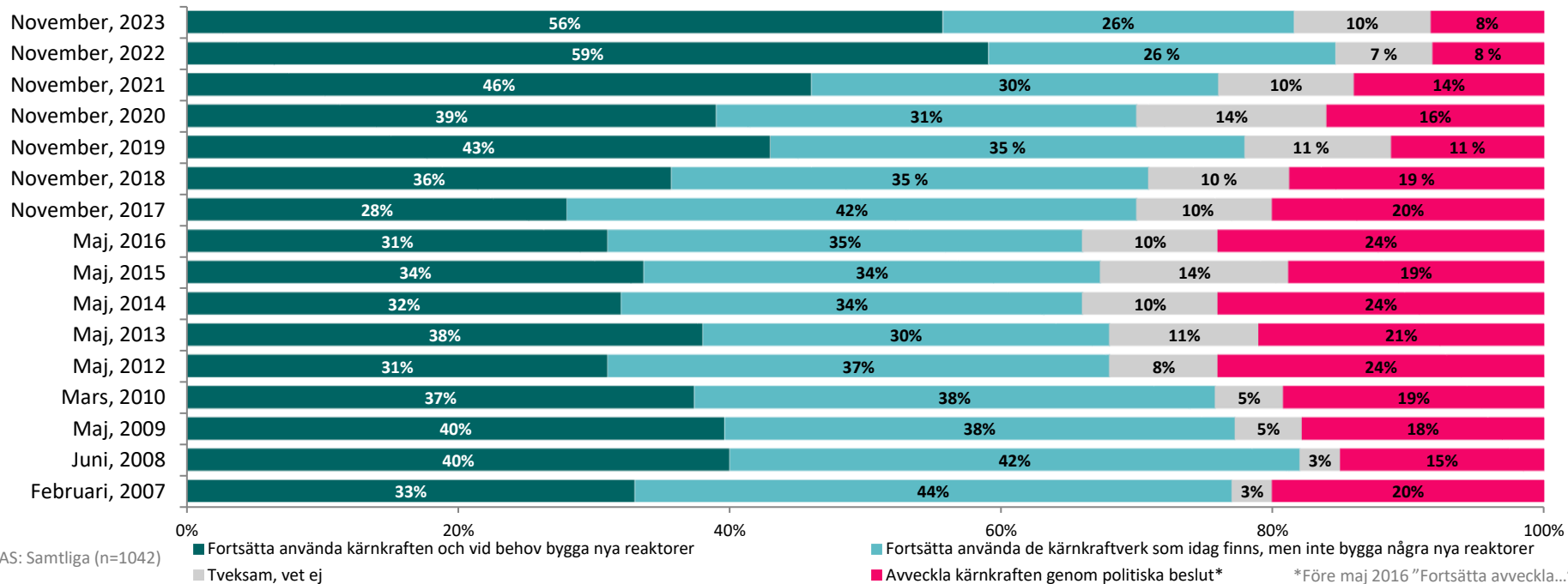

Resultat

Drygt hälften vill använda kärnkraften och vid behov bygga nya reaktorer

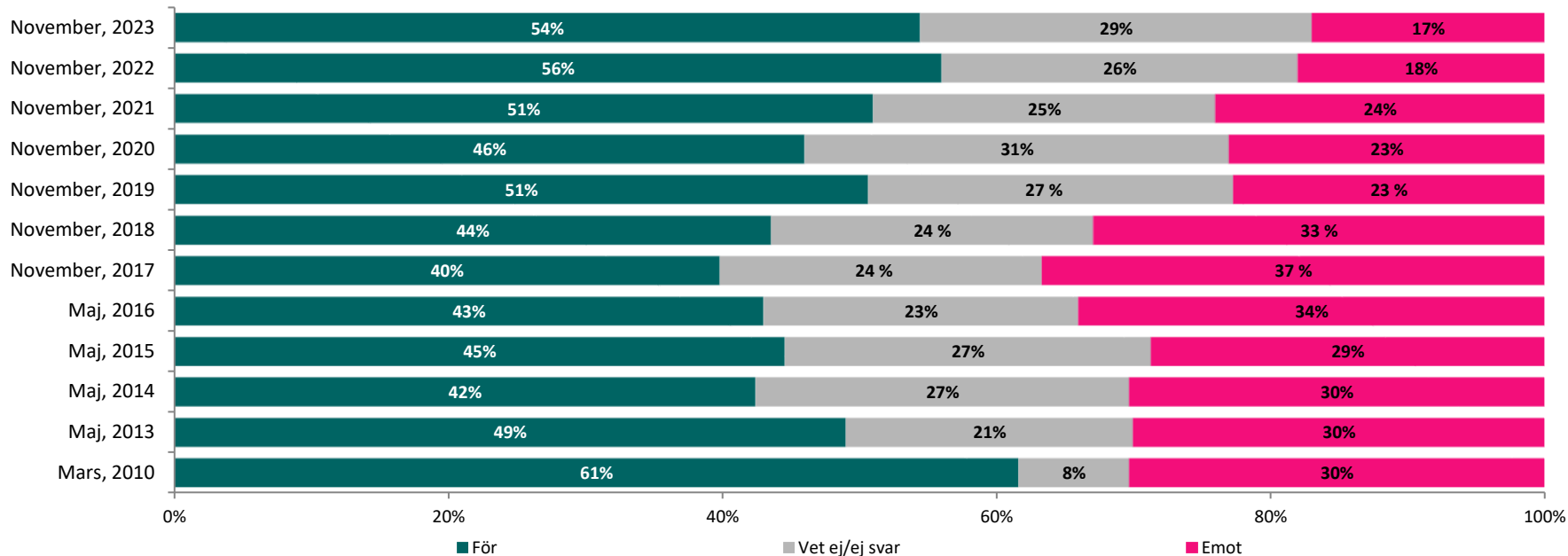
– Nära var tionde vill helt avveckla kärnkraften

FRÅGA: Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

Drygt hälften är för att vid behov riva gamla reaktorer och ersätta dem med nya som byggs på samma plats

FRÅGA: Är du för eller emot att man vid behov river gamla reaktorer och ersätter dem med nya som byggs på samma plats som de gamla?

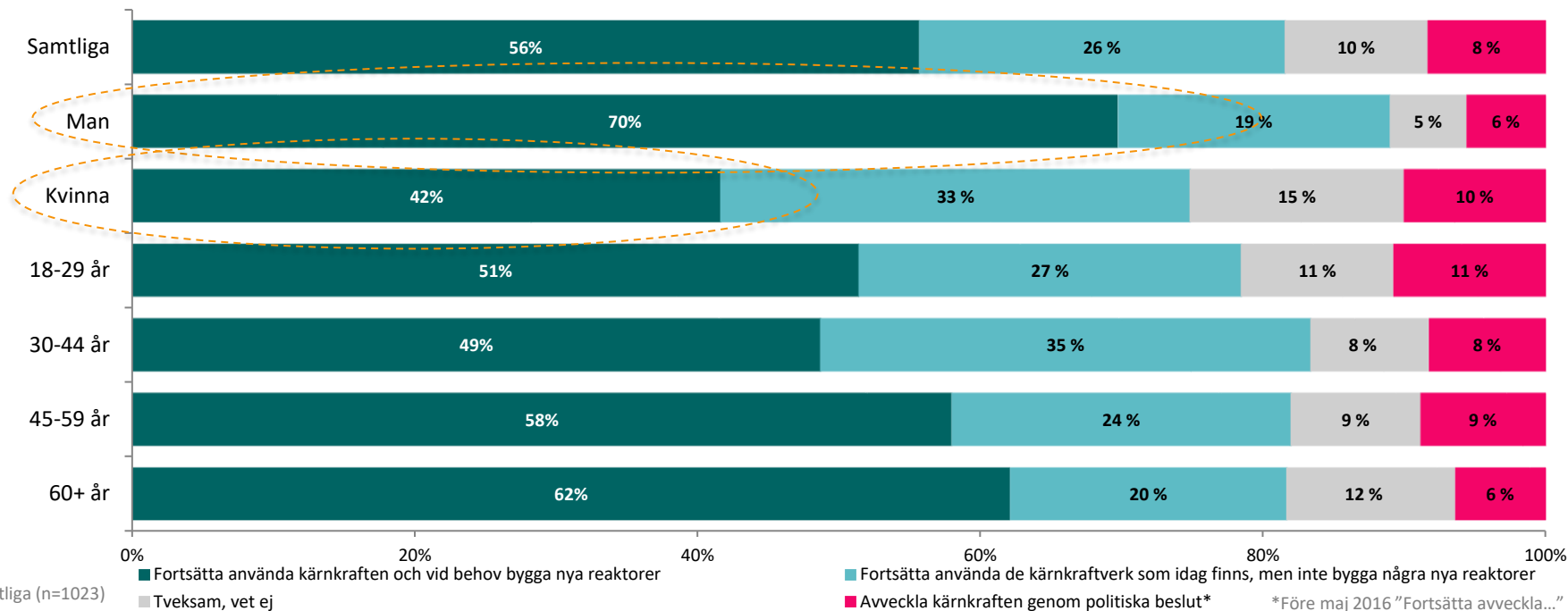
BAS: Samtliga (n=1042)

Resultat på undergrupper

Tydlig skillnad mellan män och kvinnor när det gäller frågan om att fortsätta använda kärnkraft och vid behov bygga nya reaktorer

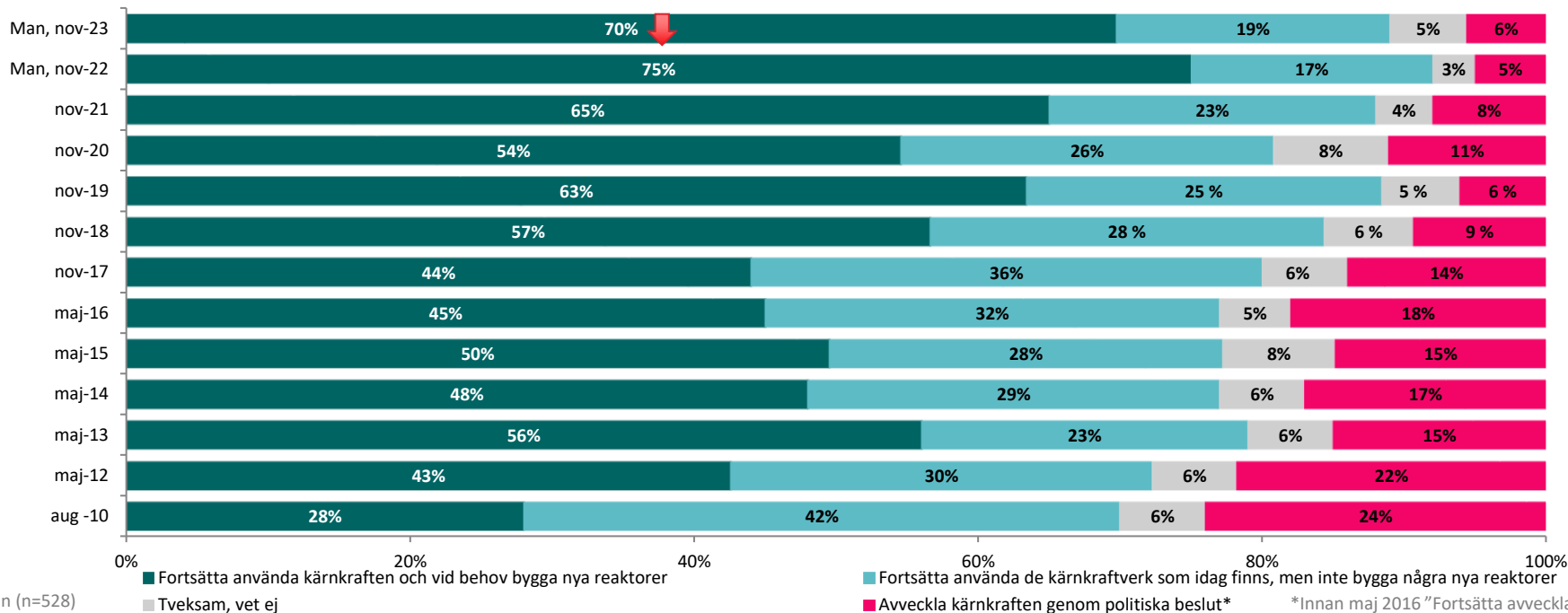
FRÅGA: Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

Efter en relativt stadig trend av ökande andel bland män som vill fortsätta använda kärnkraft och vid behov bygga nya reaktorer minskar nu denna andel något sedan föregående undersökning

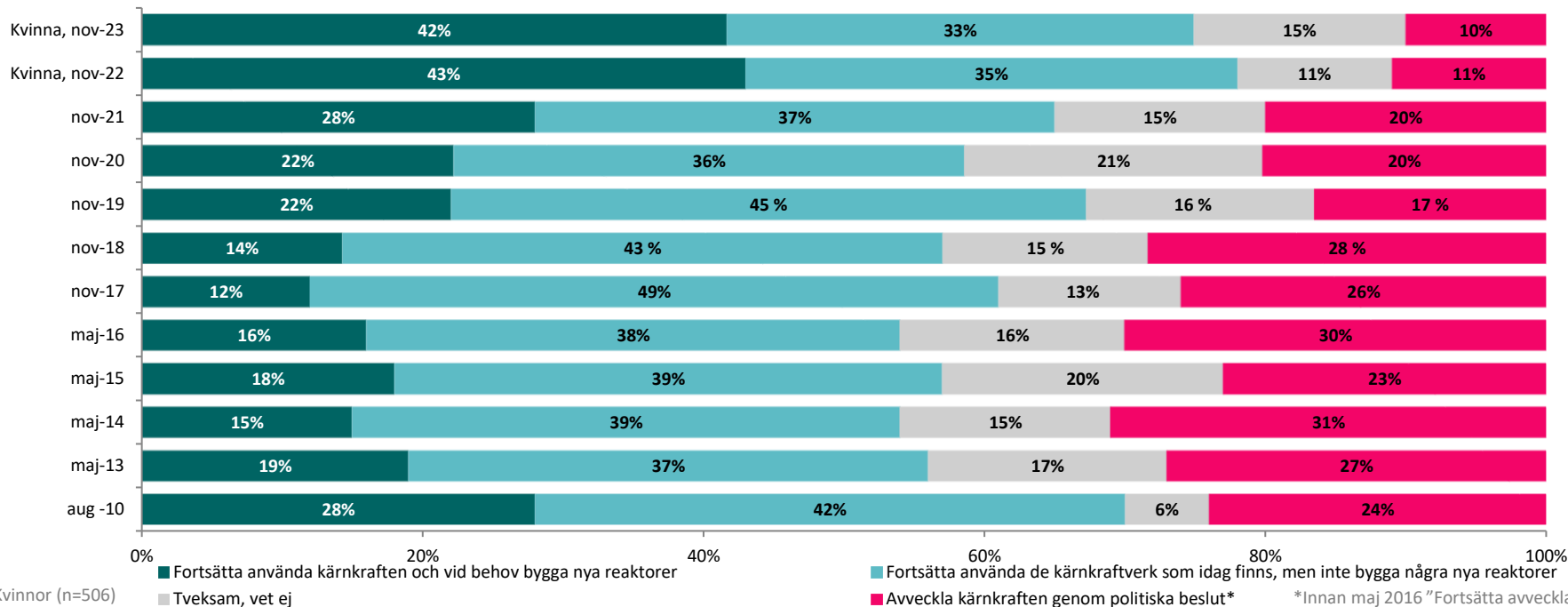
Män

FRÅGA: Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

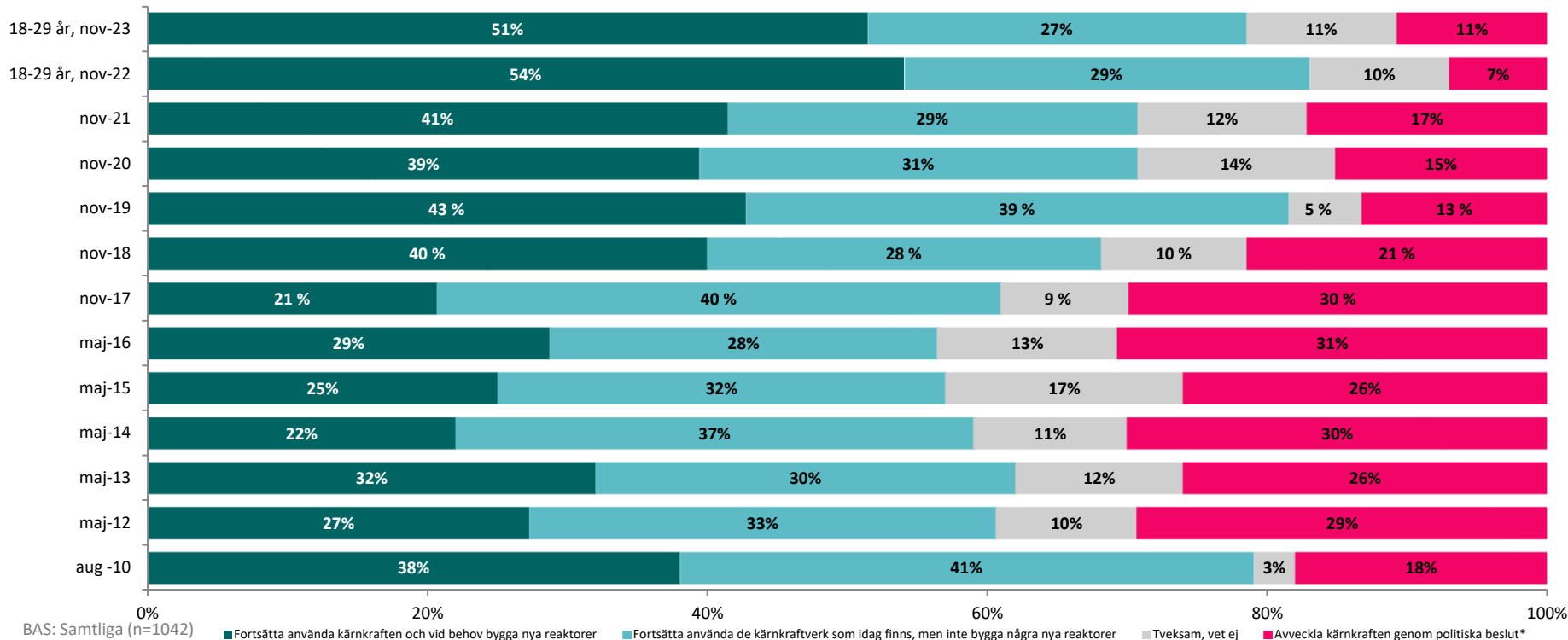
Åsikterna bland kvinnor om den framtida användningen av kärnkraft ligger på liknande nivåer som föregående mätning

FRÅGA: Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

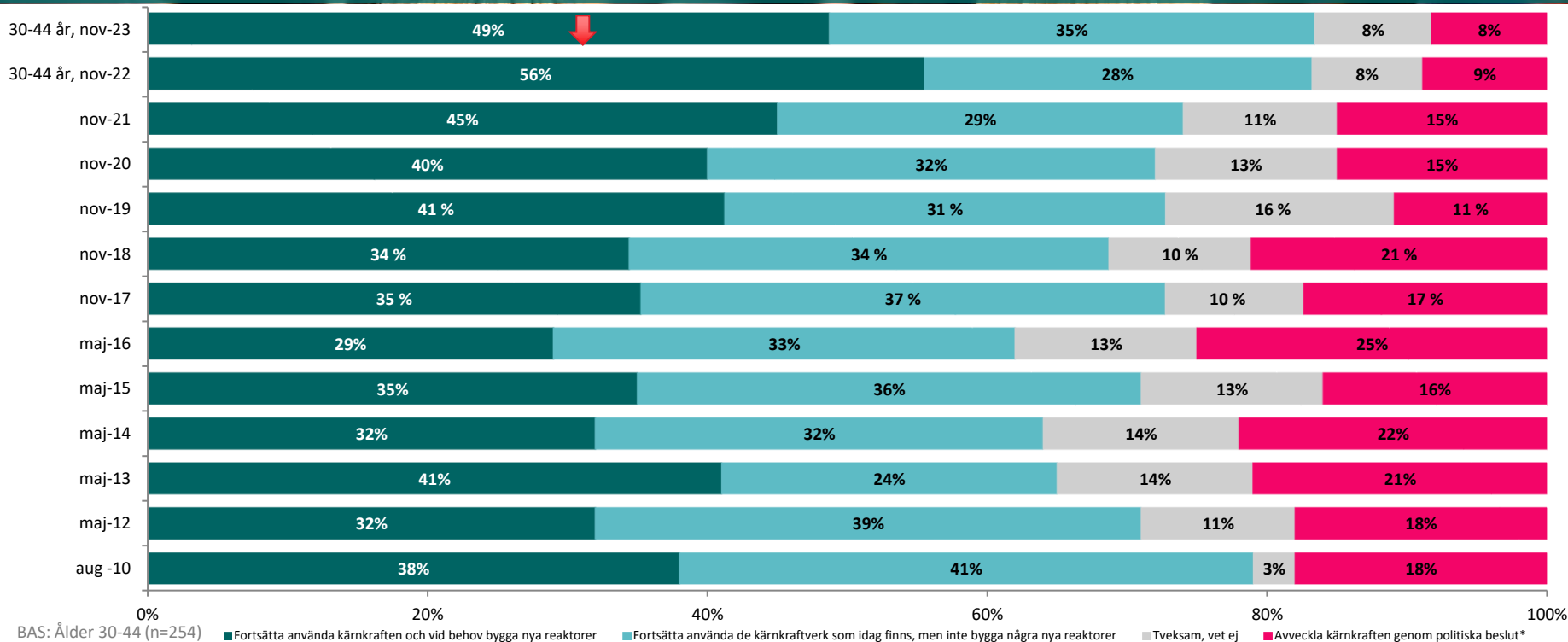
Likt förra mätningen vill drygt hälften i åldersgruppen 18-29 år att Sverige ska fortsätta använda kärnkraft och vid behov bygga nya reaktorer

FRÅGA: Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

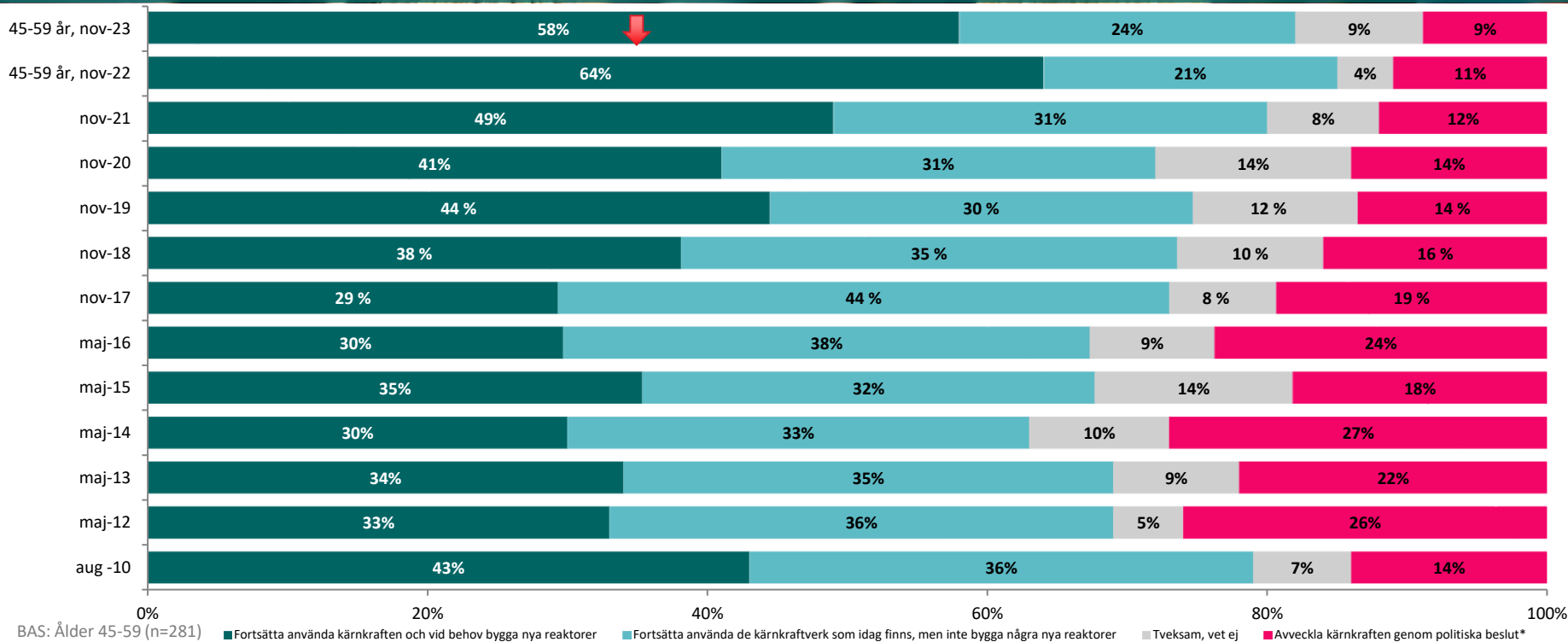
I åldersgruppen 30-44 år minskar andelen som vill fortsätta använda kärnkraftverken och vid behov bygga nya reaktorer jämfört med förra mätningen, ändå fortsatt högre nivåer än före 2022

FRÅGA: Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

Signifikant minskad andel personer i åldern 45-59 år som vill fortsätta använda kärnkraften och vid behov bygga nya reaktorer

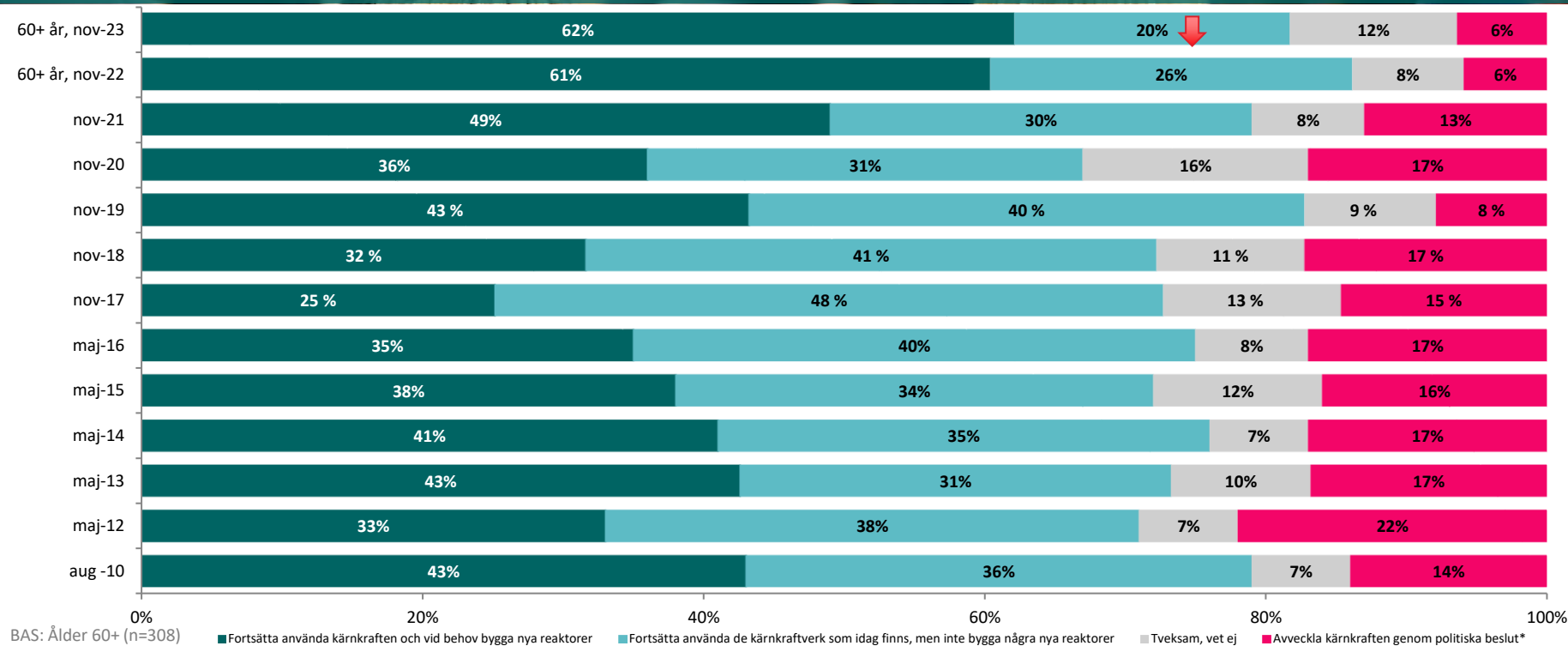
FRÅGA: Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

*Innan maj 2016 "Fortsätta avveckla ..."

Sex av tio äldre fortsätta använda kärnkraften och vid behov bygga nya reaktorer

FRÅGA: Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

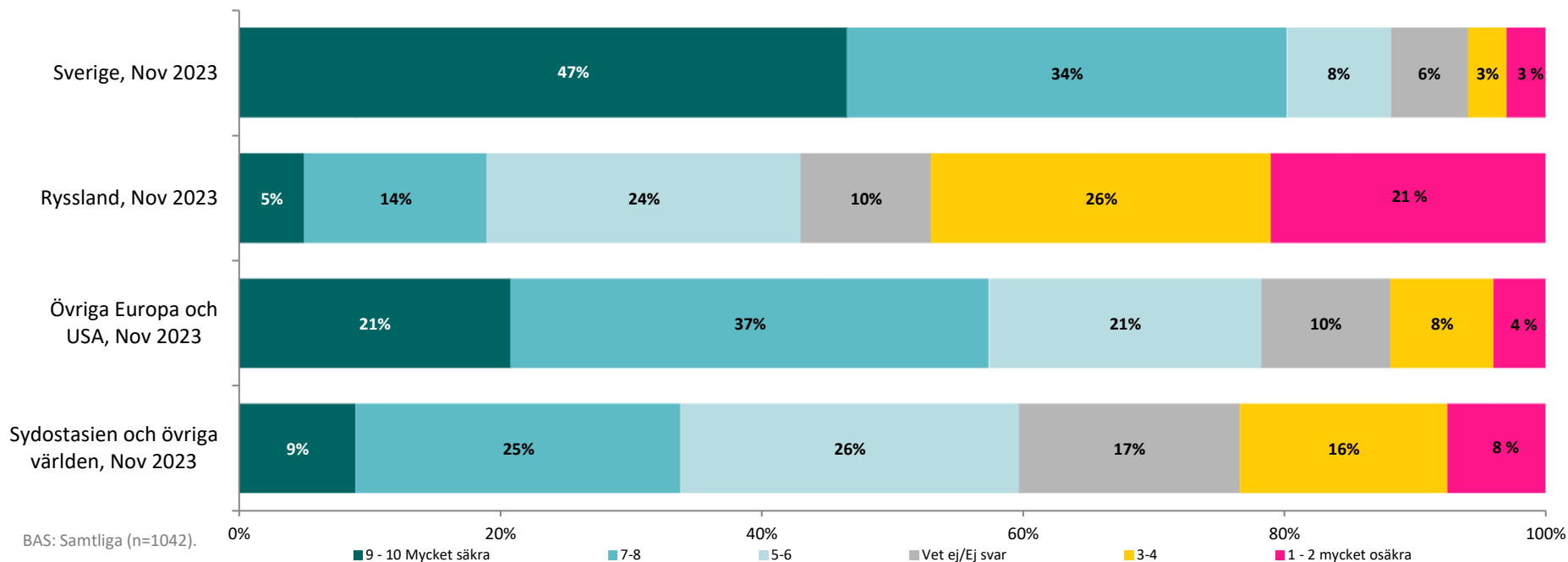

*Innan maj 2016 "Fortsätta avveckla ..."

Säkerhet

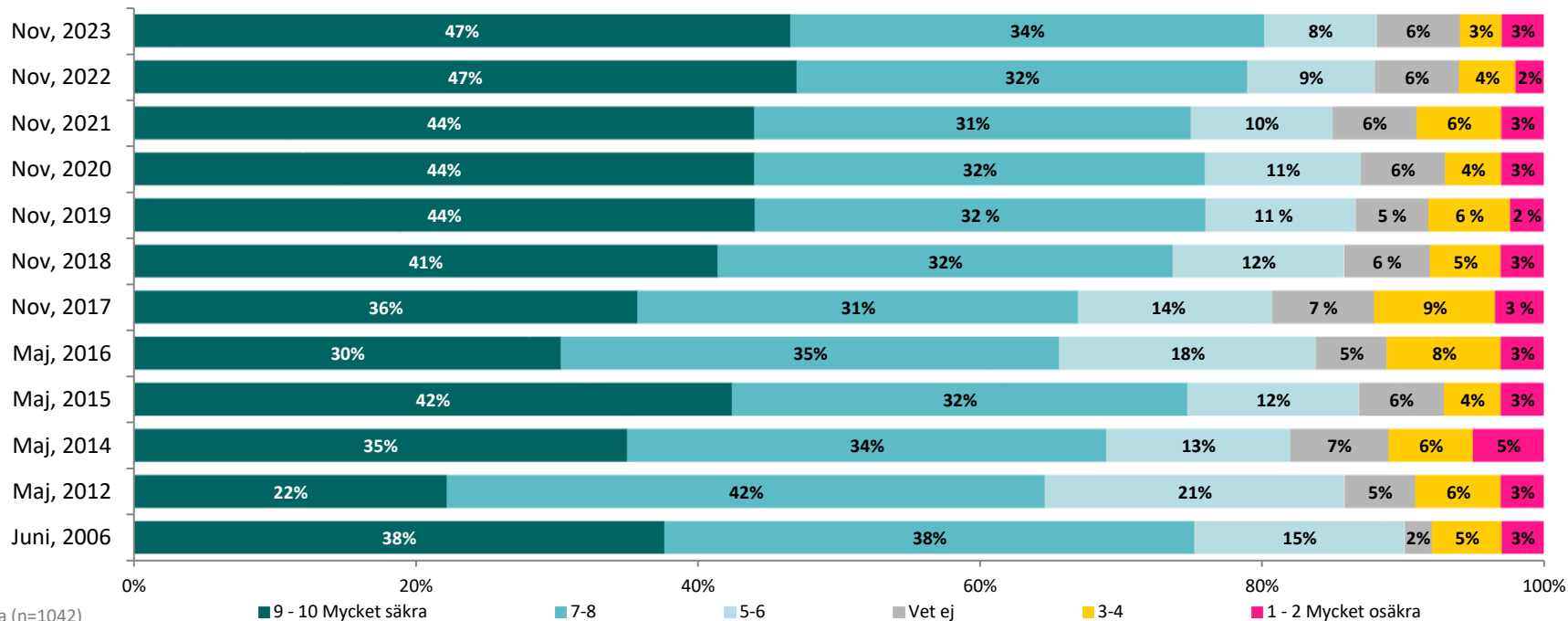
Nära hälften anser att Sverige har mycket säkra kärnkraftverk när det gäller risken för olyckstillbud, störst risk ser man i Ryssland

FRÅGA: Om du tänker på de kärnkraftverk som idag är i drift i..., hur säkra tror du då att de är när det gäller risken för olyckstillbud?

Åtta av tio anser att kärnkraftverken som idag är i drift i Sverige är överlag säkra

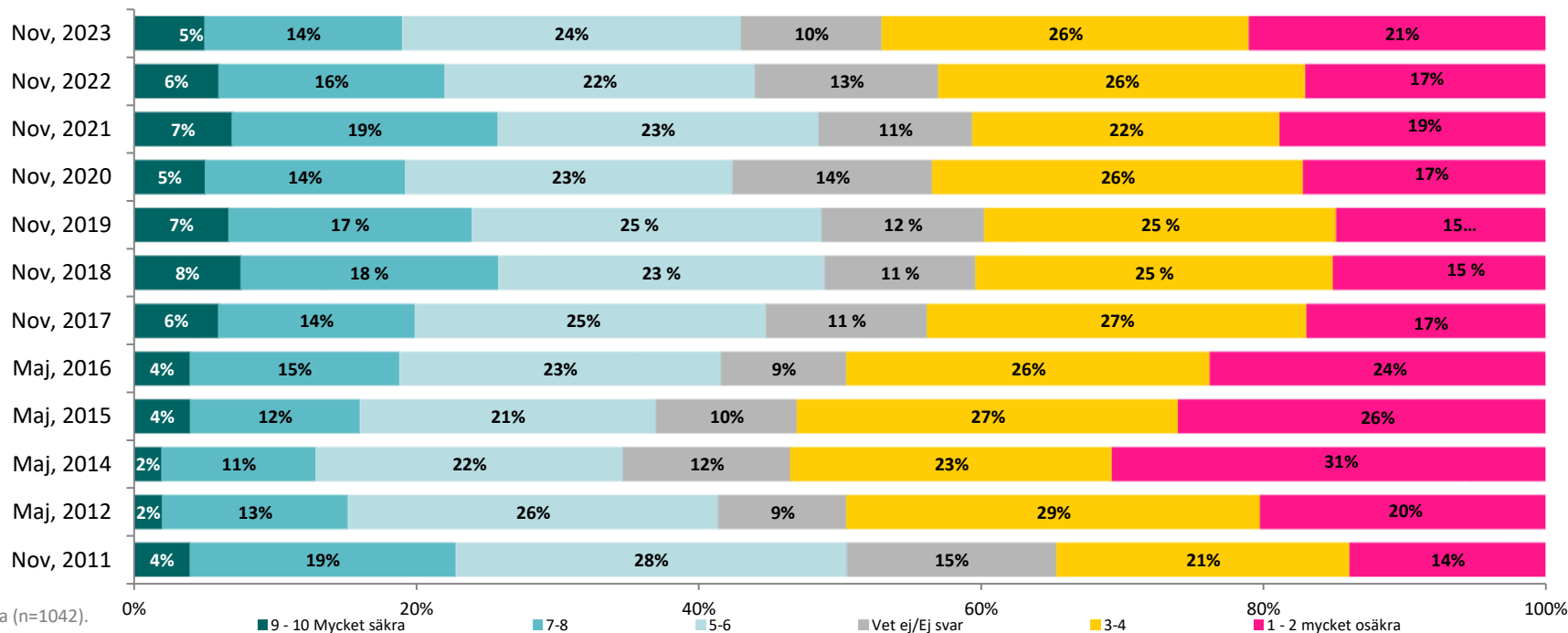
FRÅGA: Om du tänker på de kärnkraftverk som idag är i drift i Sverige, hur säkra tror du då att de är när det gäller risken för olyckstillbud?

BAS: Samtliga (n=1042)

Drygt två av tio tror att kärnkraftverken som idag är i drift i Ryssland är mycket osäkra när det gäller risken för olyckstillbud

FRÅGA: Om du tänker på de kärnkraftverk som idag är i drift i Ryssland hur säkra tror du då att de är när det gäller risken för olyckstillbud?

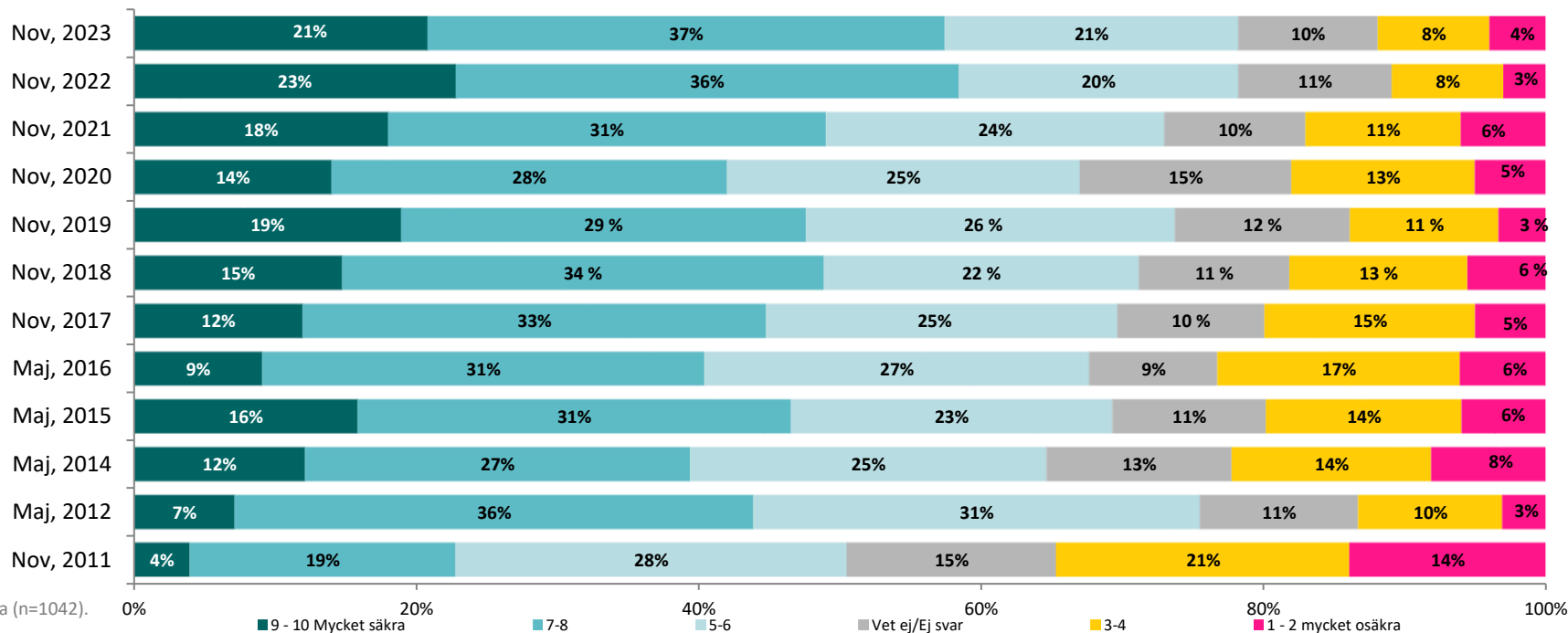

BAS: Samtliga (n=1042).

*Före 2014: "Baltikum och Ryssland"

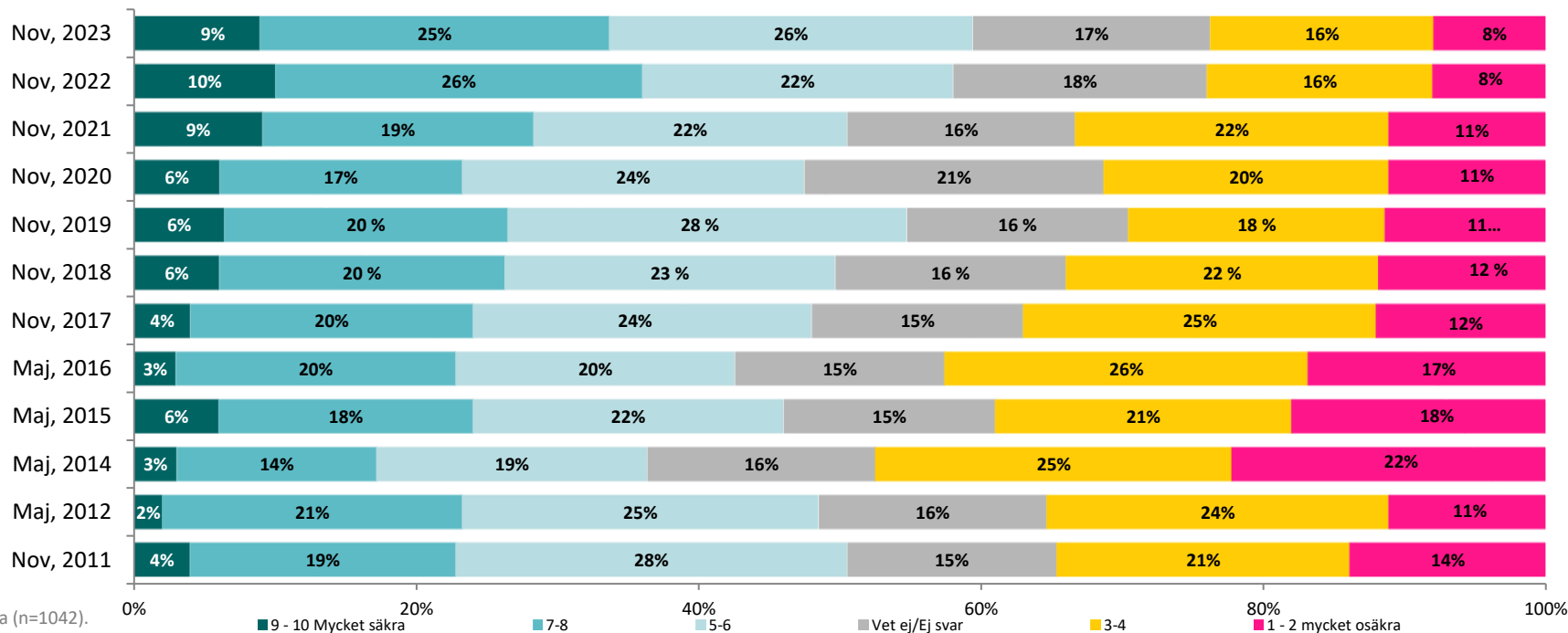
Drygt sex av tio uppger att de kärnkraftverk som idag är i drift i övriga Europa och USA anses överlag vara säkra

FRÅGA: Om du tänker på de kärnkraftverk som idag är i drift i övriga Europa och USA, hur säkra tror du då att de är när det gäller risken för olyckstillbud?

Delade meningar gällande risken för olyckstillbud när det gäller kärnkraften i Sydostasien och övriga världen

FRÅGA: Om du tänker på de kärnkraftverk som idag är i drift i Sydostasien och övriga världen, hur säkra tror du då att de är när det gäller risken för olyckstillbud?

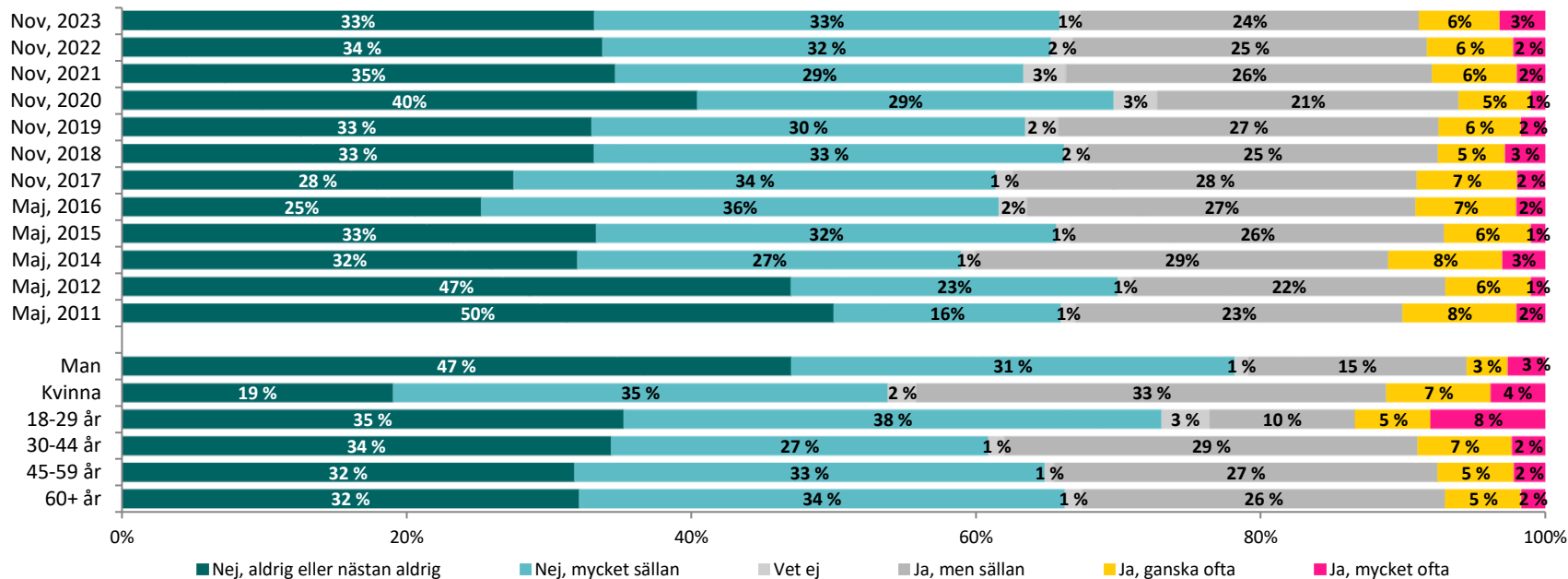

Oro för kärnkraft

Var tredje blir orolig i någon grad när de tänker på kärnkraften

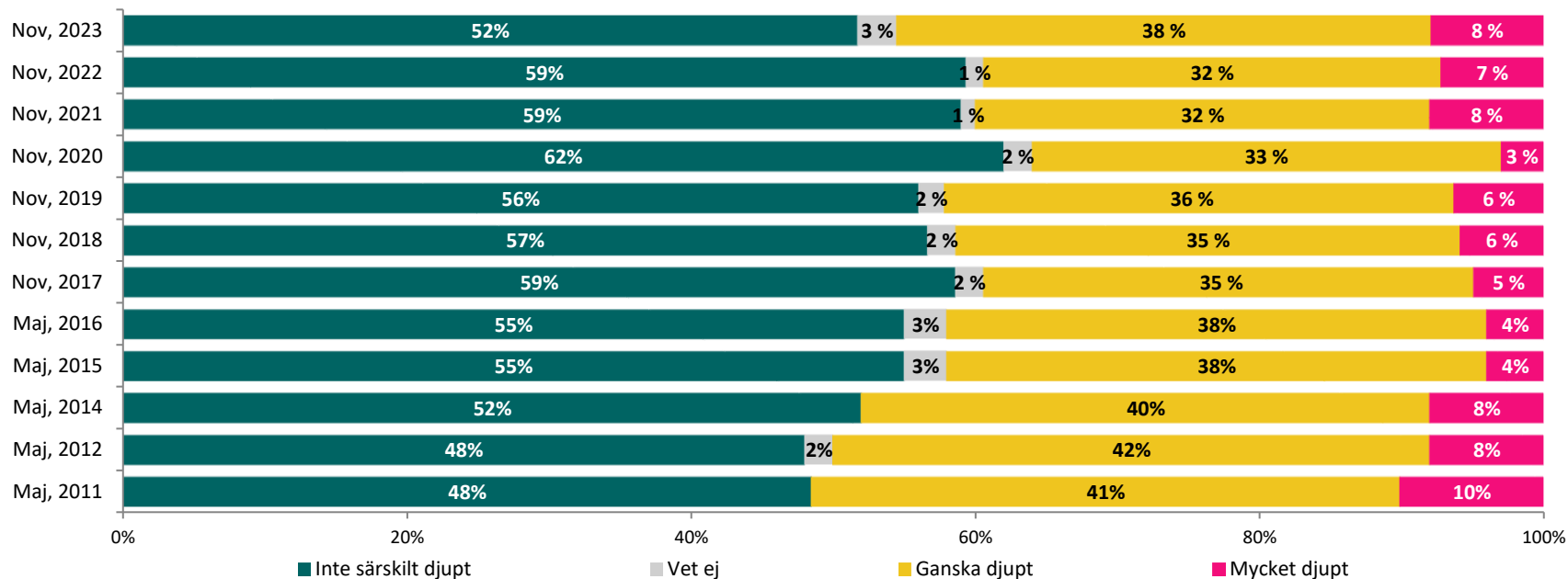
FRÅGA: Händer det att du blir orolig när du tänker på kärnkraften?

BAS: Samtliga (n=1042)

Drygt hälften av de oroliga känner ingen särskilt djup oro när de tänker på kärnkraft

FRÅGA: Hur djupt känner du denna oro?

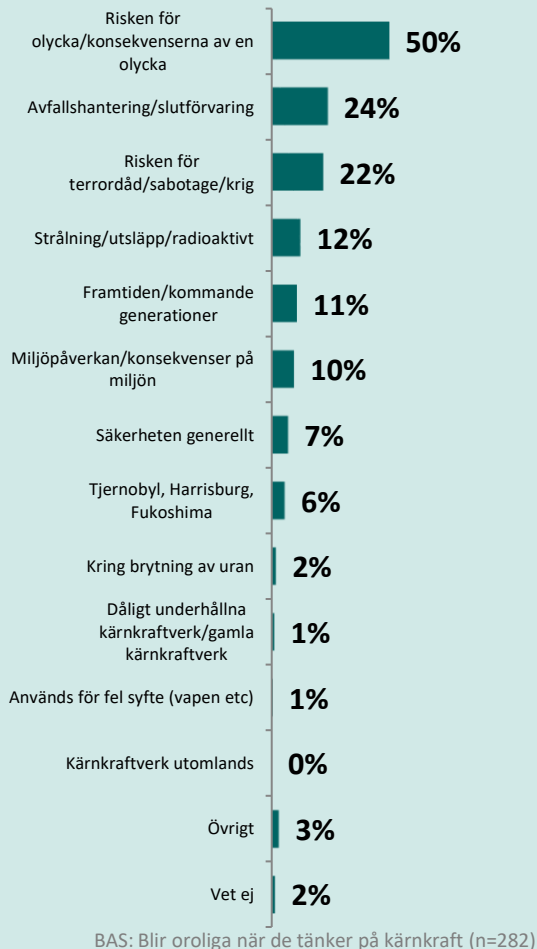

BAS: Oroliga när de tänker på kärnkraft (n=340)

Blir oroliga när de tänker på kärnkraft:

Hälften av de som är oroliga oroar sig för risken av olycka/konsekvenserna av en olycka

FRÅGA: Vad är det som gör att du blir orolig när du tänker på kärnkraft? Öppen fråga som kodats

Risken för olycka/konsekvenserna av en olycka
50% (2023)

50%(2022)

45% (2021)

54% (2020)

Avfallshantering/slutförvaring
24% (2023)

25% (2022)

38% (2021)

26% (2020)

Risken för terrordåd/sabotage/krig
22% (2023)

19% (2022)

4% (2021)

7% (2020)

Strålning/utsläpp/
radioaktivt
12% (2023)

13% (2022)

9% (2021)

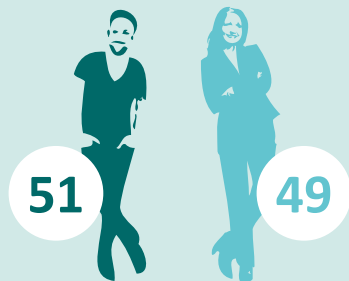
17% (2020)

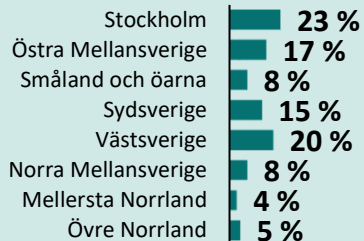
Bakgrundsfrågor

Bakgrund

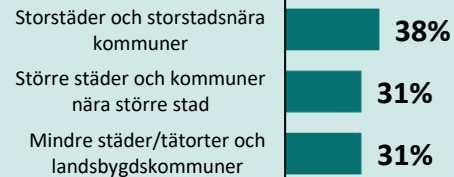
KÖN

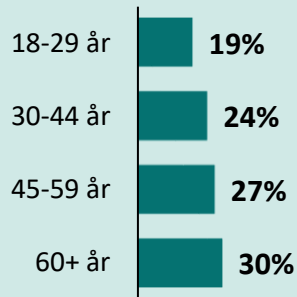
REGION

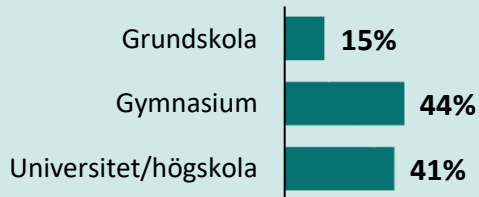
ORT

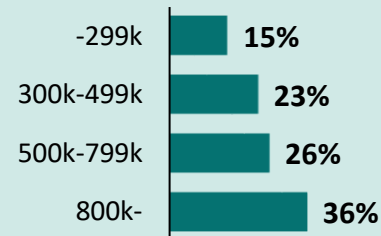
ÅLDER

UTBILDNING

HUSÅLLSINKOMST (Har uppgett inkomst)

BAS: Totalt (n=1042)

Om Novus undersökningar

Begreppsförklaring

I Novus rapporter redovisar vi ofta skillnader mellan olika värden, något vi kallar för statistiskt säkerställda skillnader, statistiska signifikanser eller att något "inte är inom felmarginalen".

Konfidensgrad

Novus standard är 95% konfidensgrad, vilket innebär att det sanna värdet för populationen med 95% sannolikhet ligger inom det intervall som ges av stickprovets värde +/- felmarginalen. Att använda 95% konfidensgrad motsvarar en signifikansnivå på 5%.

Vad är en felmarginal?

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Exempelvis blir felmarginalen vid ett stickprov på 1000 individer, på 5% signifikansnivå, för följande utfall:

20/80: +/- 2,5%

50/50: +/- 3,1%

Är det statistiskt säkerställt?

Om en skillnad är större än felmarginalen är skillnaden statistiskt säkerställd. En statistiskt säkerställd skillnad mellan två olika värden innebär att det är en skillnad som troligen inte enbart kan förklaras av slumpen. Det som är säkerställt är således att det finns en skillnad, inte själva storleken.

Kort om Novus kommungruppsindelning

I rapporten redovisas signifikanta skillnader för tre huvudgrupper av kommuner; storstäder och storstadsnära kommuner, större städer och kommuner nära större stad samt mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. Novus använder SKR:s kommungruppsindelning från 2017.

A. STORSTÄDER OCH STORSTADSNÄRA KOMMUNER

- A1. Storstäder - kommuner med minst 200 000 invånare i den största tätorten.
- A2. Pendlingskommun nära storstad – kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

B. STÖRRE STÄDER OCH KOMMUNER NÄRA STÖRRE STAD

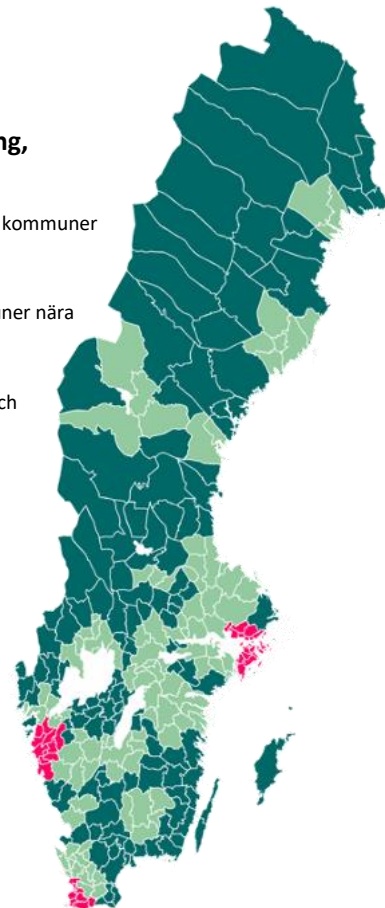
- B3. Större stad - kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.
- B4. Pendlingskommun nära större stad - kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en större stad.
- B5. Lågpendlingskommun nära större stad – kommuner med mindre än 40% utpendling till arbete i en större stad.

C. MINDRE STÄDER/TÄTORTER OCH LANDSBYGDSKOMMUNER

- C6. Mindre stad/tätort - kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.
- C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort - kommuner med minst 30% ut- eller inpendling till mindre ort.
- C8. Landsbygdskommun - kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30%).
- C9. Landsbygdskommun med besöksnäring - landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, d.v.s. antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.

Kommungruppsindelning, huvudgrupper

- Storstäder och stadsnära kommuner
- Större städer och kommuner nära större stad
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Kort om Novus Sverigepanel

Novus Sverigepanel består av ungefär 50 000 paneldeltagare. Panelen är slumpmässigt rekryterad (man kan inte anmäla sig själv för att tjäna pengar eller för att man vill påverka opinionen) och är riksrepresentativ avseende ålder, kön och region i åldersspannet 18–84 år. Eventuella skevheter i panelstruktur avhjälpas genom att ett riksrepresentativt urval dras från panelen samt av att resultatet vikts.

Vi vårdar vår panel väl genom så kallad panelmanagement. Det innebär bland annat att vi ser till att man inte kan delta i för många undersökningar under en kort period, inte heller i flera liknande undersökningar. Vi har också ett system för belöningar till panelen.

Undersökningsgenomförande

Ett urval ur panelen dras. Dessa får en inbjudan till undersökningen via e-post. Inbjudan innehåller information om hur lång tid undersökningen tar att besvara, sista svarsdatum samt en länk som man klickar på för att komma till frågeformuläret. Man kan besvara alla frågor på en gång alternativt göra paus och gå tillbaka till frågeformuläret vid ett senare tillfälle.

När datainsamlingen är klar påbörjas databearbetningen. Därefter produceras tabeller och en rapport sammanställs.

Fråga gärna efter mer
information kring vårt
panelmanagement!

Kort om kvalitet i webbpaneler

Novus Sverigepanel håller hög kvalitet. Vi genomför kontinuerligt kvalitetskontroller och valideringar av både panelen och de svar som paneldeltagarna ger.

I jämförande studier (andra webbpaneler) har vi konstaterat att panelmedlemmarna i Novus panel tar längre tid på sig för att svara på frågor och att det finns en logik i svaren (exempel: om man tycker om glass och choklad, då tycker man också om chokladglass). I de självrekryterade panelerna ser vi inte denna logik i samma utsträckning.

Vi ser också att våra panelmedlemmar har ett mer "svensson-beteende" än självrekryterade paneler, där man i är bl.a. väldigt internetaktiv.

Novus panelmedlemmar besvarar i genomsnitt 12 undersökningar per år, vilket är betydligt färre undersökningar än i många andra paneler, och ger en högre kvalitet i genomförandet. En annan mycket viktig kvalitetsaspekt är att ange deltagarfrekvens (svarsfrekvens) vilket är ett krav enligt samtliga branschorganisationer.

Några viktiga checkpoints när man genomför webbundersökningar i paneler:

- Panelen ska vara slumpmässigt rekryterad för att kunna spegla verkligheten.
- Undersökningsföretaget ska alltid kunna redovisa deltagarfrekvens för varje enskild undersökning.
- Panelmedlemmarna ska inte vara proffstyckare, dvs. få för många undersökningar. Får man fler än två per månad finns risken att man blir proffstyckare och svarar på undersökningen av fel skäl.
- Panelen ska skötas med ett bra panelmanagement avseende belöningar, validering av svar osv.
- Tid för fältarbetet (genomförandet av intervjuer) ska alltid redovisas och helst innehålla både vardagar och helgdagar.

Publiceringsregler

Novus varumärke är en garant för att en undersökning har gått rätt till och att slutsatserna kring densamma är korrekta utifrån målet med undersökningen.

Enligt internationella branschregler (ESOMAR) är Novus som undersökningsföretag ansvariga för att våra undersökningar tolkas rätt vid första publicering.

ESOMAR²³
Corporate

För att säkerställa att våra undersökningar presenteras på ett korrekt sätt ber vi alltid att få se den text som skrivs med syfte att publiceras där Novus undersökningar omnämns.

Novus förbehåller sig rätten att korrigera felaktiga siffror och tolkningar som har publicerats.

Vi på Novus älskar frågor

Kontakter på Novus

Konsult

Viktor Wemminger

Mobil: +46 73 940 39 18

E-post: viktor.wemminger@novus.se

Projektledare

Elias Kolthoff

Mobil: +46 76 496 21 57

E-post: elias.kolthoff@novus.se

